

Warszawa, dnia 6 września 2019 r.

Sygn. akt VI Ka 34/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Jacek Matusik

Sędziowie: SO Sebastian Mazurkiewicz

SR del. Justyna Dołhy (spr.)

protokolant: protokolant sądowy- stażysta Aleksander Wawer

przy udziale prokuratora Ewy Gołębiowskiej

po rozpoznaniu dnia 6 września 2019 r. w Warszawie

sprawy J. C. syna J. i J. ur. (...) w W.

oskarżonego o przestępstwo z art. 280 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie

z dnia 4 września 2018 r. sygn. akt III K 720/17

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie do ponownego rozpoznania.

SSO Jacek Matusik SSO Sebastian Mazurkiewicz SSR del. Justyna Dołhy

Sygn. akt VI Ka 34/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie z dnia 4 września 2018 r. w sprawie o sygn. akt III K 720/17 oskarżony J. C. został uniewinniony od popełnienia zarzucanego mu występku z art. 280 § 1 kk, tj. tego, że w dniu 01.01.2017 r. w W., używając przemocy polegającej na duszeniu J. M. (1), wtargnął do mieszkania zajmowanego przez w/wymienionego, a następnie groził mu pobiciem w celu wydania mu pieniędzy w kwocie 100 zł, z którego pomieszczenia na szkodę pokrzywdzonego dokonał zaboru w celu przywłaszczenia paczki papierosów Magnat o wartości 7 zł.

Od powyższego wyroku apelację wniósł prokurator, który na podstawie art. 425 § 1, 2 kpk zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego.

Prokurator, na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 kpk wyrokowi zarzucił obrazę przepisów prawa procesowego mających wpływ na treść orzeczenia pod postacią art. 7 kpk polegającą na przekroczeniu przez Sąd granic swobodnej oceny dowodów, dowolnej interpretacji materiału dowodowego, zwłaszcza zeznań pokrzywdzonego J. M. (2), co skutkowało błędnymi ustaleniami faktycznymi przejawiającymi się w bezpodstawnym uznaniu, że zebrane dowody nie pozwalają na przypisanie oskarżonemu sprawstwa popełnienia zarzucanego mu czynu.

Podnosząc powyższe zarzuty oskarżyciel publiczny wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja oskarżyciela publicznego zasługuje na uwzględnienie. Analizując zaskarżone orzeczenie przez pryzmat zarzutów podniesionych w apelacji prokuratora Sąd Okręgowy podzielił stanowisko skarżącego, że ocena dowodów zgromadzonych w niniejszej sprawie została dokonana przez Sąd I instancji z naruszeniem zasad określonych w art. 7 kpk.

Jak wielokrotnie podkreślano w doktrynie i orzecznictwie, przekonanie Sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną art. 7 kpk wtedy, gdy: jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 kpk) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 kpk), stanowi wyraz rozważenia wszystkich tych okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 kpk), jest wyczerpujące i logiczne - z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego - uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 § 1 pkt 1 kpk). Akcentuje to szereg orzeczeń Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych (por. wyrok SN z 3.09.1998 r. sygn. V KKN 104/98 – Prokuratura i Prawo rok 1999, nr 2, poz. 6; a także wyrok SA w Łodzi z 20.03.2002 r. sygn. II AKa 49/02 – Prokuratura i Prawo rok 2004, nr 6, poz. 29). Wymogom tym Sąd Rejonowy nie sprostał w niniejszej sprawie.

Sąd I instancji w sposób zupełnie dowolny ocenił wyjaśnienia oskarżonego oraz zeznania przesłuchanych w sprawie świadków pomijając w sposób zupełnie nielogiczny fakt niezwłocznego zawiadomienia przez pokrzywdzonego organów ścigania i przedstawienia im wersji zdarzenia. Z pisemnych motywów wyroku nie wynika zaś jakie okoliczności miał na względzie Sąd dyskredytując zeznania pokrzywdzonego, a dając wiarę twierdzeniom oskarżonego.

Sąd I instancji pozbawił się możliwości weryfikacji treści wyjaśnień oskarżonego przez pryzmat dowodów w postaci bezpośredniego przesłuchania na rozprawie świadków w tym pokrzywdzonego. W sytuacji, gdy oskarżony negował swoje sprawstwo i przedstawiał zgoła inną wersję niż pokrzywdzony konieczne było osobiste zapoznanie się z zeznaniami świadków na rozprawie zgodnie z fundamentalnymi zasadami procesu karnego jakimi są zasady bezpośredniości i ustności. W niniejszej sprawie pojawiły się wprawdzie przeszkody w postaci niemożności ustalenia miejsca pobytu pokrzywdzonego, a także przebywania przez świadka M. N. (1) na zwolnieniu lekarskim jednak stwierdzić trzeba, że Sąd Rejonowy nie wykorzystał wszystkich możliwości ustalenia miejsca pobytu pokrzywdzonego jak i wezwania na rozprawę świadka, pomimo tego, że były to główne źródła dowodowe i odczytał zeznania J. M. (1) na podstawie art. 391 § 1 kpk zaś zeznania M. N. (1) na podstawie art. 392 § 1 kpk. Ustalając miejsce zamieszkania pokrzywdzonego Sąd ograniczył się jednak tylko do sprawdzenia tej kwestii w systemie PESEL i poprzez wywiad Policji (k.133 i 154). Tymczasem w załącznikach do protokołów przesłuchania świadka (wszystych w okładkę akt prokuratorskich przed k. 97) podany jest przez pokrzywdzonego numer telefonu. W przypadku gdy numer telefonu okaże się nieaktualny na uwadze należy mieć fakt, iż z zeznań J. M. (1) wynika, że jest on na emeryturze i dorabia sobie pracując w ochronie, a zatem świadek musi rozliczać się podatkowo jak i otrzymywać emeryturę. Konieczne zatem będzie w tej sytuacji ustalenie adresu świadka poprzez dane z administracji skarbowej, dane z ZUS oraz NFZ i ewentualnie podjęcie próby wezwania go poprzez pracodawcę. Jeżeli chodzi natomiast o zeznania funkcjonariusza Policji M. N. (1) to sam fakt przebywania na zwolnieniu lekarskim nie uniemożliwia przesłuchania go w charakterze świadka przed Sądem. Sąd I instancji winien zatem ustalić u pracodawcy adres miejsca zamieszkania świadka i wezwać go pouczając o zasadach usprawiedliwiania niestawiennictwa na wezwanie Sądu, o ile świadek ten jeszcze przebywa na zwolnieniu lekarskim. Nie można również zapominać, że oprócz M. N. (2) można przesłuchać również drugiego z funkcjonariuszy podejmujących interwencję tj. K. Ł..

Mając na uwadze powyższe, stwierdzić należy, że ocena dowodów dokonana przez Sąd Rejonowy była nieprawidłowa, co skutkowało niezasadnym zastosowaniem zasady in dubio pro reo w niniejszej sprawie. Zasadę tę można stosować bowiem dopiero wtedy, gdy możliwość dokonania pewnych ustaleń za pomocą swobodnej oceny dowodów

została wyczerpana. Przyjmuje się, że sytuacja równoznaczna z "niedającymi się usunąć wątpliwościami" jest kategorią obiektywną w tym sensie, że zasady logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego lub nauki nie pozwalają ustalić określonego faktu (zob. wyr. SA we Wrocławiu z 31.1.2012 r., II AKa 403/11, Legalis). Wszelka wątpliwość w zakresie ustaleń faktycznych powinna być wyjaśniona i usunięta przez wszechstronną inicjatywę dowodową organu procesowego i gruntowną analizę całego dostępnego materiału dowodowego. Dopiero wtedy, gdy po wykorzystaniu wszelkich istniejących możliwości wątpliwość nie zostanie usunięta, należy ją wytłumaczyć w sposób korzystny dla oskarżonego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 1991 r., sygn. WR 108/91, OSNKW 1992/1-2/14). Koniecznym jest przy tym zaakcentowanie, iż występowanie rozbieżności w materiale dowodowym, nie może skutkować interpretacją ich na korzyść oskarżonego, gdyż sprowadzałoby się to do automatycznego dawania wiary dowodom korzystnym dla niego i odrzucaniu dowodów go obciążających. Dlatego też występujące okoliczności uwzględnia się na korzyść oskarżonego, gdy nie można ich rozstrzygnąć zgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, bądź poprzez kontynuowanie postępowania dowodowego. Obowiązek dokonywania oceny wiarygodności dowodów w oparciu o wszechstronną, zgodną z zasadami logicznego rozumowania, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego analizę ustanowiony jest w art. 7 kpk.

W świetle powyższych rozważań, uwzględniając zarzuty i wniosek końcowy apelacji, należało uchylić zaskarżony wyrok i sprawę przekazać Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy ponownie przeprowadzi postępowanie dowodowe, w szczególności przesłucha bezpośrednio oskarżonego oraz świadków, co do których ustalenia podejmie poprzez czynności opisane wyżej. Następnie zebrany i należyście ujawniony na rozprawie materiał dowodowy Sąd podda wszechstronnej, gruntownej ocenie, uwzględniającej reguły określone w art. 7 kpk i wyprowadzi racjonalne wnioski w przedmiocie odpowiedzialności karnej oskarżonego w ramach zarzucanego mu czynu.

SSO Sebastian Mazurkiewicz SSO Jacek Matusik SSR del. Justyna Dołhy